

INICIATIVA PER OCCITÀNIA

MANIFÈST

(2005, version occitana)

1. PER UNA OCCITÀNIA LIURA E EUROPEÀ

Occitània es lo nòstre país, es la tèrra ont vivèm, es una comunitat culturala que s'es bastida dins l'istòria a l'entorn d'una lenga comuna: l'**occitan** o **lenga d'òc**.

Occitània es lo quadre d'accion ont convergisson los interèsses de nòstras regions istoricas: **Alps del Sud, Auvèrnhe, Bearn, Borbonés, Gasconha, Guiana, Daufinat, Lemosin, Lengadòc, Mònegue, País Niçard, Provença, Val d'Aran, Vivarés e Velai.**

Occitània es un espaci de relacions socialas e economicas qu'a conegut divèrses assages d'unitat politica dins son istòria: lo Reialme Visigòt; los Tres Poders tolosan, aquitan e catalan-provençal als sègles XI-XIII; l'Union ugananda de 1573 a 1598; la Republica federalista de 1793; las Comunas e la Liga del Miègjorn en 1870-71...

Tanben Occitània es un espaci que s'es fach amb de movements socials e civics nombroses, mesclats amb nòstra cultura latina prigonda, que nos rendon fièrs de nòstras libertats civicas e de nòstre gost per la justícia e la convivència.

Sèm arribats al sègle XXI a un estadi critic per la subrevida d'Occitània coma comunitat umana, a causa dels estats francés, espanhòl e italian que nos menan a la quasi-assimilacion culturala, en nos impausar un conflicte de lengas e de culturas.

L'estat francés, jos forma d'evidéncia ideologica, se rend copable d'una politica de destruccion culturala, d'un imperialisme etnic, que nos empacha d'accedir liurament a nòstra lenga, nòstra istòria, nòstra autoconnoissença e donc nòstra autoestima.

Los estats espanhòl e italian autrejan una proteccion lingüistica a nòstra lenga occitana mas dins de proporcions insufisentas.

Aquela injustícia es ligada a una denegacion de nòstras realitats socialas e istoricas e a l'incapacitat – sustot francesa – de pensar un foncionament de tipe federatiu (en Occitània, dins l'Exagòn, e mai en Euròpa e dins las colonias a passat temps).

Fàcia a aquela situacion, lo laboratòri politic, cultural e social **Iniciativa per Occitània** a per tòca d'avançar, per sa reflexion e son accion, vèrs l'emancipacion d'Occitània. Defendèm lo drech inalienable de nòstre pòble de dispausar de se e de se constituir en nacion independenta.

L'independéncia d'Occitània ven una necessitat practica: es la sola via que garentís nòstra subrevida culturala e nòstra **egalitat** amb los autres pòbles e culturas. Es una solucion civica que prepausam democraticament a totes los ciutadans d'Occitània.

Cercam d'organizar la liberacion d'Occitània pragmaticament, per estapas:

1° Conscientizar la populacion d'Occitània per que retròbe son autoestima e qu'accedisca a sa cultura, liurament e sens empach.

2° Obtenir una autonomia creissenta per nòstras regions occitanas e sarrar lors ligams gràcias a las cooperacions interregionalas e transfrontalièras.

3° A partir de nòstras regions federadas e autonomizadas, fondar un estat liure d'Occitània, democratic e descentralizat, que serà un adherent dirècte de l'Union Europèa.

4° Tornar a d'espacis naturals de la nòstra economia e cultura, coma l'Espaci Occitanocatalan, l'Arc Latin de la Mediterranèa e l'Arc Atlantic.

Volèm acompanhar aquela liberacion amb **un projècte complet de societat**, dins los domenis politic, cultural, social e economic.

Aqueste movement lo volèm tanben enrasigat dins un corrent de pensada prèp de las nòstras conviccions: progressista, contra totas menas de discriminacions, per un desenvolopament respectuós de la Tèrra e de sos estatjants.

2. L'EMERGÈNCIA D'OCCITÀNIA EN EURÒPA: UN ENJÒC GEOPOLITIC

Un grand movement d'istòria, uèi, es la **construccion europèa**, la mondializacion e l'aflaquiment dels estats. Per nosautres, la question estrategica es: cossí emancipar Occitània dins aqueste contèxt?

L'emergèncià de las regions e d'Euròpa es un astre. Occitània i deu trobar sa plaça coma una confederacion de regions, desliuras del centralisme francés (eiretièr del bonapartisme), desliuras de las frontièras estatalas, dobèrtas als espacis vesins.

Primièra consequéncia: l'antieuropeïsme a pas cap de sens. La question es pas d'èstre per o contra Euròpa. L'enjòc es de **democratizar la construccion europèa**, de li donar un contengut social e cultural e d'i garentir la plaça dels pòbles minorizats.

Segonda consequéncia: l'antiindependentisme a pas cap de sens tanpauc. **Quin interès de voler restar dins las frontièras dels estats francés, italian e espanhòl mentre que los espacis se dobrisson e se recompausan?** E mentre que uèi, 80 % de las leis son europèas? Quin interès de gardar de "relacions forçadas" amb París, Roma o Madrid mentre qu'una capitala europèa coma Barcelona es plan mai pròcha e afina de l'espaci occitan? Perqué sacralizar las frontièras dels estats que dividisson Occitània? Una Occitània federala, liura e adherenta dirècta d'Euròpa es una amira de mai en mai avantatjosa e imaginabla per nòstre país.

Cal associar lo nom d'Occitània als noms de **caduna de sas regions istoricas**. Avèm de promòure la riquesa de tota Occitània, de Niça a Bordèu e de Montluçon a Fois. S'agís pas d'un replec localista, s'agís d'assemblar las fondacions d'un patriotisme occitan.

Tot aquò se concep en tèrmes d' **escalons complementaris de la democracia**, de çò local a çò global: comuna, parçan (país), region, Occitània, Euròpa, Mond.

3. ESTABLIR LA LENGA E LA CULTURA OCCITANAS

I aurà pas cap d'emancipacion d'Occitània sens liberacion lingüistica e culturala. Nos basam subre los aqueriments scientifics de la sociolingüistica per prepausar una **planificacion lingüistica en favor de la lenga occitana**.

La promocion de la lenga deu sègre una via progressiva e pacifica, **amb l'acòrdi de la populacion** e en donant a aquela l'enveja de redescobrir occitan. Se pòt pas

separar d'una promocion valorizanta de l' **expression culturala en occitan**, a través de la musica, de la literatura e dels mèdias.

L'occitan a vocacion de venir **lo ligam social entre los ciutadans**, sens exclure l'usança d'autras lengas. La **redinamizacion de l'occitan** a de passar per una fasa de bilingüisme amb las lengas uèi dominantas (francés, italian, espanhòl), entrò que l'occitan reprenha sa plaça de primièra lenga de la societat. Reconoissèm l'anglés coma lenga de las relacions internacionalas. Volèm que las lengas de l'immigracion seràn respectadas, accessibles e ensenhadas dins lors comunitats d'origina. D'autre latz, defendèm las varietats lingüisticas enclavadas o dispersadas que fan partida de la riquesa culturala d'Occitània (roïasc, monegasc, Petita Gavachariá, romaní).

L'occitan pòt pas sobreviure dins la societat modèrna sens normalizacion: normalizacion de la lenga (estandardizacion) e normalizacion de l'usatge public de la lenga (establiment).

Sèm partisans d'una **estandardizacion pragmatica de l'occitan**, amb d'adaptacions a las **grandas varietats regionalas**, en cercant lor convergència e en metent en comun lors ressorsas expressivas: *provençal, niçard, vivaroalpenc, auvernhat, lemosin, gascon e lengadocian*. L'addicion d'aquelas varietats convergentas forma *l'occitan larg*.

Normalizat aital, l'occitan tendrà una forma adequata e establa per s'adaptar a totas las **foncions de la societat modèrna**. Aquò es necessari per ensenhar e comunicar eficaçament en occitan dins una societat de 14 milions de ciutadans. Dins los mèdias en particular, l'occitan larg deu téner un ròtle essencial per facilitar la comunicacion.

En adequacion amb aquel objectiu, nòstre movement tracta l'occitan amb tant de deferència coma se tractariá lo francés, l'italian e l'espanhòl. Aplicam la nòrma classica de l'occitan, definida pel Conselh de la Lenga Occitana, e refusam las practicas antinormistas e destabilizantas (en tot encoratjar la nòrma classica, sostenèm las iniciativas de "patz grafica" amb de sistèmas plan diferenciats que supòrtan tanben l'expression en occitan, mas sens concession als grops fanatics).

L'occitan se deu ausir e veire dins nòstres discorses e publicacions. De segur es necite de comunicar sovent en francés, italian o espanhòl per se far comprene de la populacion. Mas la visibilitat de l'occitan rèsta un imperatiu que permet al mond de nos identificar clarament.

Aquò dich, la lenga rèsta la propietat de tota la populacion, pas sonque dels occitanistas.

En mai de l'ensenhament de l'occitan, revendicam una **descentralizacion dels programas escolars e dels grands mèdias**, amb una apropiacion d'aqueles domenis per las regions occitanas, un **ensenhament de l'istòria nòstra** e una **promocion mediatica de la creacion en lenga occitana**.

4. PER UNA CULTURA POLITICA NÒVA

Las menaças contra la cultura d'òc cabon especialament dins las ideologies dels estats francés, italian e espanhòl.

Per aquò, nòstre primièr adversari es l'alienacion que ne patís la populacion occitana. Aquesta alienacion, prigondament enrasigada, cresèm que se pòt combatre, mas amb d'espleches adaptats. En particular, volèm menar una **granda ofensiva**

ideologica contra las pensadas unencas dels estats. Aital desiram de permetre a las populacions occitanas d'assumir serenament lor personalitat e lor futur.

a) *L'Occitània Granda* subís la politica de *l'estat francés*; aquel es una estructura regda que son ideologia embarra los ciutadans dins un encastre de pensada plan definit. S'acompanha d'un aparelh ipercentralizat a París: monopoliza los grands mèdias, tota l'intelliguèntzia e las ressorsas creativas. Aital formata los ciutadans amb una pensada unenca. Laidonc la manca d'engatjament politic ven de la fòrça de l'estat francés que descoratja tota iniciativa civica e que condiciona los ciutadans cap a l'inèrcia: pauc de mond son politizats e sindicalizats dins l'estat francés, en comparason amb d'autres estats.

- La confusion entre la "republica" e la "nacion" es una granda impostura intellectuála de l'estat francés. D'efièch, la "republica" es un mòde de govèrn que se pòt aplicar universalament, dins de païses diversés e de culturas diferentas. La "nacion", al contrari, es una comunitat umana e culturala ligada a un territòri. L'impostura es de nos far creire, los Occitans, que se volèm aderir a las valors de la "republica", deuriam aderir tanben als traches culturals de la "nacion" francesa e en particular a la lenga francesa. Denonciam aquel amalgama e afortissèm que las valors de la "republica", en essent universalas, tot bèl just s'identifican pas a cap de nacion ni de lenga en particular. Los occitans sèm capables de **cultivar las valors d'una "republica" amb nòstra cultura occitana** pròpria, sens passar per l'apertenéncia obligatòria a França e sens èstre obligats d'abandonar nòstra lenga d'òc. La "republica" pòt prosperar dins la "nacion" occitana.

- Prepausam que las regions occitanas de l'estat francés adòpten **una politica regionala de mai en mai autocentrada**, que revendiquen mai d'autonomia e que se libèren de la mentalitat provinciala. Volèm **ajudar nòstres elèits regionals** e nòstre elegits a èstre fièrs de lor cultura. Las regions d'Occitània se devon concebre coma **lo còr de l'Euròpa latina**, son foncionalament lo nòrd-oèst de la Mediterranèa, lo sud-oèst d'Euròpa e lo còr de l'Arc Atlantic. Devon cessar de se concebre coma lo "Miègjorn", lo "Sud" o lo "Centre" de França, coma la "Província" o coma un terren de jòc exotic de la vida parisenca.

- Una reorganizacion del territòri deu **refortir l'escalon de la region** e suprimir l'escalon del departament que li fa concurréncia. Los limits administratius an de se tornar dessenha en respectant los critèris culturals. Mai que mai, a las cinc regions occitanas principalas – Provença, Auvèrnhe, Lemosin, Aquitània, Miègjorn-Pirenèus, Lengadòc –, prepausam de restacar las parts occitanas de Ròse-Alps, de la region Centre e de Peitau-Charantas.

- Per aquelas regions occitanas de l'Exagòn, revendicam lo **drech a l'autodeterminacion** e la possibilitat de se federar entre elas e amb las autras zonas occitanas d'Euròpa: Valadas Occitanas, Aran e Mónegue.

- Es necite de **refondar lo sistèma "republican"** en sortir del sistèma estatal francés, pesant e centralizat, per tal de liberar l'energia civica dels ciutadans e lor nivèl d'engatjament politic e sindical. Dins una fasa de transicion abans l'independéncia, butam cap a una VI Republica Francesa que confís e qu'es a ran de velhar. E mai la republica se deu melhorar, que n'a grandament de besonh. Çò qu'es pas lo cas dins lo quadre de l'estat nacional francés, engrepsit qu'es dins lo

bonapartisme que fa foncionar los grands “còsses de l'estat” d'un biais censat oculte e encara mai regde que los prefèctes. La retombada culturala n'es lo fetichisme, ritualizat e comunitarista, de la lenga francesa.

- Denonciam lo concèpte de l'“excepcion francesa”. Es un eufemisme que masca lo chauvinisme francés e que justifica mantas aberracions endarrieridas coma lo centralisme o la negacion de las minoritats. Abotís a faire de l'“Exagòn” un carcan ideologic e geografic qu'estofa las regions occitanas e las isòla de la rèsta d'Euròpa e del Mond.

- Desmontam lo discors francés pervèrs que confond “egalitat” e “uniformitat”. Es un pretèxt fallaciós per refusar de dreches collectius a las minoritats. L'estat francés aquí a un retard democratic grèu a respècte dels estats vesins. Afortissèm al contrari que las minoritats – coma los Occitans – an besonh d'èsser reconegudas e de recebre de *dreches collectius* per s'aparar de la discriminacion culturala.

- L'exclusion cap pas dins la defensa de las minoritats. Al contrari, lo factor d'exclusion es ben lo centralisme francés amb son refús de reconéisser las minoritats e amb sa mèuca dins l'integracion sociala dels immigrants. Coma alternativa, lo patriotisme occitan es a la poncha de la **lucha contra totas las exclusions** e es capable de crear un modèl novèl de societat, toleranta e integratritz, amb una ideologia mai dobèrta vèrs las diferéncias culturalas.

b) *Las Valadas Occitanas, dins l'estat italian*, beneficián d'una lei de proteccion per las minoritats qu'implica qualques mesuras en favor de l'occitan. Pasmens aquela lei, e mai positiva, basta pas per que la lenga nòstra retròbe totas sas foncions socialas en fàcia de la dominacion de l'italian.

En mai d'aquò l'estat italian escartèla las Valadas Occitanas entre las regions Piemont e Ligúria. Aquò facilita la desorganizacion de las Valadas e lor desertificacion economica e demografica al profièch de la planura de Pò.

Revendicam un **estatut de region autonòma per las Valadas Occitanas** (identic al de Sardenha e de Trentin-Aut Adige), amb l'oficialitat e la promocion completas de la lenga occitana, un desenvolopament economic autocentrat, lo drech a l'autodeterminacion e la possibilitat de se federar mai aisidament, ansin, amb la rèsta d'Occitània.

c) *La Val d'Aran*, inclusa dins *l'estat espanhòl* e la region Catalonha, beneficia d'una autonomia locala e de l'oficialitat de la lenga occitana. Aquelas avançadas positivas se devon perseguir desenant cap a mai d'autogovèrn. Prepausam que la Val d'Aran venga una **comunitat autonòma** a part entièra (distinta de Catalonha), que l'occitan i siá la lenga oficiala principala e qu'Aran obtenga lo drech a l'autodeterminacion per se poder federar puèi amb la rèsta d'Occitània. Tanben, lo desenvolopament toristic d'Aran se deu pas pus concebre coma “la Petita Soïssa Espanhòla” mas coma la promocion autentica de la personalitat aranesa, amb tota sa dimension gascona e occitana.

d) *Lo Principat de Mónegue* es lo sol estat independent d'Occitània. La vocacion de Mónegue es de pilhar consciéncia del ròtle geopolitic que pòt jogar dins l'emergéncia d'Occitània, en **se plaçant a la tèsta dels interèsses del pòble d'òc**, en

oficializant sas doas lengas istoricas – l'occitan niçard e lo ligur monegasc – e en s'afortissent coma un modèl novèl de desenvolopament social, ecologic e economic.

Se Mónegue o vòl, pòt venir la **veirina** e lo **centre de gravitat politica** de l'Occitània futura.

5. UN PROGRAMA D'UNION POPULARA

Nòstra coloracion politica se definís de manièra dinamica: que podèm far? per qui?

Essent que volèm emancipar un país, devèm prepausar **un projècte politic per totes los occitans**: los d'esquèrra, los de drecha, los del centre, los indecises e los apolitics. Pasmens, es vertat que l'occitanisme politic ten un eiretatge d'esquèrra. E la màger part dels abitants d'Occitània vòtan a esquèrra dempuèi l'Edat Contemporanèa, levat durant qualques periòdes.

Devèm insistir sus un **programa progressista e concret**, comprensible e realizable a tèrme mejan. Amb aquò la question esquèrra/drecha se resòlv: prepausam un programa d' **union populara**. Son de tèmas prioritaris l'emplec, la seguretat, la justícia sociala, lo desenvolopament economic, l'entornament, la caça, las regions, Euròpa: los tractam amb las nòstras **valors de progrès...**

Partèm d'un eiretatge istoric d'esquèrra mas sèm dobèrts a totes las sensibilitats patrioticas occitanas que van de l'esquèrra fins a la drecha moderada. Refusam solament dins nòstre moviment las tendéncias antisocialas (ultraliberalas), ultraconservatrisas, antidemocraticas (faissistas, stalinistas), racistas, sexistas e integristas.

La liberacion d'Occitània, lo salvament d'un pòble menaçat e de sa cultura, consideram qu'aquò es un objectiu fonamentalament progressista, una urgéncia absoluta que justifica l'union populara. La divergència entre antiliberals e liberals es un subjècte important mas mens prioritari, que se deurà reglar après l'independéncia.

6. PER LA JUSTÍCIA SOCIALA

Volèm aconseguir **l'egalitat de las astradas** dins totes las categorias socialas en dinamizant e desenclavant las **zonas urbanas** popularas, en reviuant las **zonas ruralas**, en garentissent una **educacion** qualitosa, un accés egal als **suènhs** medicals, a la seguretat sociala e a un **alotjament** equitable.

Dins lo mond del trabalh, combatèm los abusos de poder contra los **salariats** e revendicam de dreches sindicals complets e egals, quina que siá la talha de l'entrepresa. Volèm abolir las disposicions qu'autorizan lo trabalh precari e los licenciaments salvatges. Los **trabaldors independents** tals coma los pichòts entrepreneires, comercants, païsans e pescadors, atanben, an drech a d'aparaments contra los abusos fiscals e burocratics. Totes las categorias socioprofessionals meritan un regim egal de proteccion sociala e de retirada.

Dins la defensa dels **consumaires**, quicham subre las nòrmas de qualitat e de seguretat dels produches, l'equitat dels contractes comercials e la proteccion contra l'endeutament excessiu.

Los ciutadans an drech a de **servicis publics de qualitat**. Lo servici e lo respècte dels ciutadans deu venir la valor fundamentala de l'administracion. I associam las revendicacions dels foncionaris per trabalhar dins de condicions decentas e amb de mejans apropiats. I associam tanben lo combat contra los abusos del poder burocratic.

La **seguretat** es un drech social, demanda una politica longa e audiaciona que combine: — 1° la prevencion sociala: egalitat de las astradas, desghettoizacion. — 2° los mejans per la mestresa eficaça de la delinquéncia: una polícia melhor equipada e melhor formada a las valors civicas, una justícia mai rapida que tenga los mejans d'aplicar las penas immediatament.

7. PER L'EGALITAT E LA CONVIVÉNCIA

Combatèm la discriminacion e la violéncia contra las femnas e las joventas menoras: **defendèm l'egalitat entre los sèxes per los salaris e las promocions**, la proteccion fàcia a la violéncia masclista, la libertat del biais de viure e la seguretat fàcia a las pressions dels entorns retrograds.

Aparam los **interèsses de la joventut** contra las mentalitats patriarcalas. Prepausam de facilitar l'autonomizacion e la responsabilizacion dels adultes joves dins la vida professionala, los estudis, lo sistèma de suènhs e l'alotjament.

Admetèm **pas cap de discriminacion** contra las minoritats. Los omosexuels devon acabar d'accedir als meteisses dreches que los eterosexuels (drech a l'adopcion e al maridatge civil, proteccion contra l'omofobia). Los dreches civicos dels andicapats an d'èsser garentits amb d'esquipaments qu'ajuden a lor integracion completa. Las minoritats culturalas o "visiblas" an drech a la proteccion contra las discriminacions racistas dins lo trabalh, l'alotjament e totes los luòcs de sociabilitat.

Las personas eissidas de l'immigracion, que vivon en Occitània dempuèi plusors annadas, participan de fach a la vida civica del pòble occitan: devon poder accedir a una ciutadanetat completa e a la nacionalitat occitana. Las mesuras de naturalizacion an d'inclure una iniciacion a la lenga e la cultura occitanas: los immigrats an lo drech d'i accedir coma l'ensem de la societat.

8. PEL DESVOLOPAMENT ECONOMIC

L'economia d'Occitània ten d'atots remarcables que podèm dinamizar gràcias a l'autonomia e l'independéncia, en sortir pauc a cha pauc del centralisme. Demandam que las regions occitanas geriscan completament l' **amainatjament del territòri** e en particular l'installacion, lo mantenement o la reconversion de las grandas infraestructuras economicas.

Prepausam un amainatjament del territòri que cèrque **l'equilibri** entre las regions urbanas e ruralas e qu'evite una especializacion excessiva, per tal que las regions se pòscan adaptar a l'evolucion economica.

Acordam una importància granda a las **entrepresas pichonas e mejanas** que se preocupan del desenvolopament regional e autocentrat. Son un contrapés a certanas entrepresas grandas que son imprevisiblas a causa de la mondializacion e que se preocupan pas gaire del desenvolopament de lor entorn immediat (deslocalizacions, licenciaments salvatges).

Tanben encoratjam los sistèmas d'**investiment e d'estalvi regionals** per fixar las riquesas al país.

Las **entrepresas** an mestier de se desvolopar en Occitània sens empaches burocratics. Es necite d'aleujar los procediments administratius, per exemple per crear una empresa o per engatjar de salariats, en tot garentir un nivèl naut de proteccion sociala e ambientalala.

Volèm desvolopar una ret de **transpòrts** ecologics, modèrnes e descentralizats que religan las regions occitanas e garentisson l'equilibri intèrne del territòri. Cal arrestar las rets e las tarifas que destructuran nòstras regions e que privilègian de liasons quasi exclusivas amb de centres exteriors coma París, Lion o Turin. Las regions occitanas an de gerir los transpòrts en foncion d'un desvolopament autocentrat (infraestructuras aerianas, ferroviàrias, estradièras, autoestradièras e portuàrias). Demandam que los bens de las companhiás estatalas centralizadas (coma l'SNCF) passen a la propietat regionala occitana.

L'investiment dins l'ensenhament e la recèrca es una mesura de justícia sociala, finda es una garentida d'innovacion e de desvolopament economic per Occitània. Los estats francés, italian e espanhòl son incapables de mantèner de mejans satisfasents dins aquel domeni estrategic. Desiram de garentir una formacion qualitosa de la mairala a l'universitat, adaptada als besonhs socials, economics e scientifics. Los cercaires, los tecnicians de naut nivèl e los creators, en particular, an drech a de mejans decents que lor donen enveja de trabalhar en Occitània. Nòstre potencial intellectual es un cabal preciós. Volèm arrestar a tot prètz la "fugida dels cervèls" fòra Occitània.

Aquelas mesuras, tanben, vòlon **fixar los joves al país e i relançar l'activitat**, mai que mai dins las regions menaçadas de desertificacion coma lo Massís Central e diversas zonas montanhòlas.

9. PER LA PROTECCION DE L'ENVIRONAMENT

L'environment maitot es un afar de democracia regionala. Lo **desvolopament sostenible** pòt capitar sonque amb un poder regional fòrt e pròche dels besonhs locals.

La granda majoritat de la poblacion occitana viu dins **l'entorn urban**. Lo volèm convivial e agradiu per totes, amb d'espacis verds, de transpòrts, de comèrcis e d'esquipaments egals, sens discriminacion entre los quartièrs e las classas socialas. La rehabilitacion de l'abitat popular, en dialogar amb los estatjants, es una prioritat.

Los **esquipaments** espectaculars an de se decidir amb l'acòrdi de las regions concernidas, en concertacion amb los ciutadans e en estudiar lor **impacte ecologic** seriósament e transparenta. Sostenèm los esquipaments mestrejats que participan a la valorizacion del país coma los grands pòrts, l'aerospaciala, lo viaducte de Milhau o lo Canal de las Doas Mars. Per contra prepausam de modificar, contrarotlar o suprimir las installacions que saquejan l'environment, coma las minas d'urani de Lemosin, las indústrias pesantas de Fòs e de la Mar de Bèrra, los traçats del TGV o lo tunèl del Sompòrt.

Preconizam lo desvolopament de las **energias netas** e la sortida progressiva de la fission nuclara, e mai la reduccion de totas las emissions polluentas.

La **biodiversitat** es essenciala. Sol un poder occitan pòt garentir mai seriosament la proteccion, per exemple, dels orses dels Pirenèus, lo retorn dels lops dins los Alps en concertacion amb los pastres, l'equilibri de las espècias litoralas e marinas o ben la selva mediterrànèa.

Sostenèm un dialòg constructiu entre **los ecologistas e los caçaires**. Es possible de conciliar una caça populara e civica amb una ecologia exigenta e pròcha de la cultura rurala.

Los **risques naturals**, coma los aigats, los fuòcs de selva e los tèrratrémols, es necite de los gerir amb un poder occitan que conois ben las realitats localas e que ten los mejans d'intervenir sul pic per aparar las poblacions. Las construccions, mai que mai, an de s'organizar en foncion dels riscos locals coneguts.

10. DE MEJANS E UNA ESTRATEGIA PER CAPITAR

L'occitanisme politic, en un cinquantenat d'ans, jamai capitèt pas de sortir del ghetto. La situacion aquela es deguda a de problèmas d'organizacion intèrnes al movement (manca d'unitat, de còps amatorisme...) tant coma a l'encastre centralista e burocratic de l'estat francés que favoriza pas la pojada de revendicacions contràrias. I jòga la centralizacion de la propaganda d'estat, per totes los canals possibles.

La manca d'engatjament politic de la poblacion occitana nos deu butar a trobar d'autres dralhas de militantisme. Los exemples nombroses d'organizacions que capitèron de se far conéisser e de participar a la vida publica mòstran qu'avèm besonh **d'estructuras mai professionalas, mai seriosas, mai rigorosas**. Tot en comptant sus l'accion e l'engatjament, volèm bastir un movement mediatic e professionalizat.

Cercam d'evitar mai que mai los defaults aqueles de l'occitanisme tradicional:

- La pèrda de temps dins las garrolhas intèrnas.
- La despensa excessiva d'energia per ajudar d'autres minoritats dins lo Mond: la solidaritat internacionala es importanta, mas una organizacion politica occitana deu botar en plaça d'en primièr una politica pel nòstre país.
- La resignacion, lo minimalisme e l'autocensura... Un occitanisme descafeïnat, ont la question occitana se presenta tròp discretament, en fin de programa, se remarca pas dins l'opinion publica.
- L'iperteorizacion d'una Occitània ideala, luènh de la realitat quotidiana e de las preocupacions popularas.
- La protestacion facil sens prepausar cap de programa concret.
- Lo populisme simplista, miserabilista e antiintellectual. Per avançar, sufís pas de s'escriassar, avèm besonh d'analisi, d'una mentalitat positiva, d'una estrategia e d'una connexion permanenta amb lo movement social e istoric.
- Lo refús de pensar una implantacion e una organizacion panoccitanas.

Per contra, revendicam amb fierat los **aqueriments positius** de l'occitanisme politic. Especialament:

- Lo coratge patriotic e l'umanisme de **Francés Fontan**.
- L'analisi sociala, istorica e geopolitica de **Robèrt Lafont**.

La tòca d'Iniciativa Per Occitània es de constituir un movement de liberacion nacionala amb las caracteristicas seguentas:

- Foncionam coma un **laboratòri**, un "think tank", que prepara una **cultura politica nòva** dins la societat. Visam una analisi rigorosa de la situacion d'Occitània per desmontar lo mecanisme de subordinacion – que nos manten dins nòstra condicion de minorizats – e per donar als occitans l'autoestima e la voluntat de decidir de lor futur.

- Avèm l'ambicion d'èstre un movement d' **accion civica**, amb una preséncia sul **terren social**, al mièg de las preocupacions quotidianas dels occitans. Aquela amira demanda que los militants d'Iniciativa sián formats e organizats dins una estructura solida, amb una estrategia de **visibilitat**, de mediatizacion e d'impacte social. Nòstra accion respècta los principis de non-agressivitat e encoratja las tecnicas de comunicacion.

- Sèm un **movement d'accion culturala e scientifica**. Per dinamizar la cultura d'òc, sostenèm la **creativitat**, l'ambicion, la recèrca de qualitat e l'evolucion permanenta. Aliam l'innovacion, la fiertat de las tradicions e la dobertura a las autras culturas. Vulgarizam las **conoissenças** de basa subre Occitània: la lenga occitana e las condicions de son establiment, las regions, los emblèmas nacionals e regionals, la cultura, l'istòria, los grands personatges, la geografia, l'entornament, l'economia, la sociologia... Aquel trabalh lo fasèm dins la rigor: volèm entreténer la fiertat culturala dels occitans, mas en tot denonciar los mites e las crispacions identitàrias.

- Avèm l'ambicion de revelhar un debat public, democratic e respectuós de las opinions diversas mas que cabon dins lo respècte minimal dels dreches umans e dins de perspectives de progrèsses per l'Umanitat.

- Desiram de suscitar **l'emergéncia d'un partit politic** que defenda los interèsses del pòble occitan a las eleccions, dins las collectivitats localas e als autres nivèls de responsabilitat publica. Aquel partit poirà nàisser en partent d'Iniciativa Per Occitània o ben amb l'agregacion de movements diversés.

- **L'implantacion** d'Iniciativa Per Occitània a pas ges de limitacion. L'implantacion geografica visa totes los territòris de lenga occitana, de Borbonés a Aran e de Gasconha a las Valadas alpenas. Visa tanben las comunitats d'emigrats occitans que vivon en defòra del país. L'implantacion sociala visa totes las categorias socioprofessionalas, totes las edats e totes las comunitats culturalas presentas al país.

L'adesion a Iniciativa Per Occitània implica l'acòrdi amb los principis del manifest aqeste e mai una actitud frairala, voluntosa e constructiva, segon la devisa "Sempre endavant!"

Lo 14 de setembre de 2005